

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP – 4101-007-03/2014

P/14/052

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/052 – Wykorzystanie środków publicznych na wdrażanie lokalnych strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Rafał Marynowicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90774 z dnia 5 czerwca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie „Partnerstwo Borów Niemodlińskich” ¹ , 49-100 Niemodlin, ul. Bohaterów Powstań Śląskich 34
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jadwiga Wójciak, Prezes Zarządu ² (dowód: akta kontroli str. 3, 7, 17)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ wdrażanie przez Stowarzyszenie działań osi Leader w ramach *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadnia prawidłowe przygotowanie Lokalnej Grupy Działania⁵ do realizacji zadań w ramach osi Leader, jak też należyte wywiązywanie się z postanowień umowy o warunkach i sposobie realizacji *Lokalne Strategie Rozwoju*⁶ zawartej z Samorządem Województwa Opolskiego⁷, przejawiające się w m.in. wysokim poziomem wykorzystania limitów finansowych. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości miały formalny i jednostkowy charakter, a tym samym nie wpłynęły negatywnie na realizację kontrolowanych zadań.

¹ Dalej: Partnerstwo, Stowarzyszenie lub Lokalna Grupa Działania.

² Dalej: Prezes.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej: PROW 2007-2013.

⁵ Dalej: LGD.

⁶ Umowa nr R.U.DOW.0812-51/3/09 zawarta w dniu 10 czerwca 2009 r. Dalej: umowa ramowa.

⁷ Dalej: Samorząd Województwa.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie do realizacji osi Leader w ramach PROW 2007-2013

1. Prowadzone przez Partnerstwo, w okresie programowania 2007-2013, prace nad *Lokalną Strategią Rozwoju*⁸, polegały na aktualizacji *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszaru Borów Niemodlińskich* przyjętej przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia w dniu 29 maja 2006 r.⁹

Działania w tym zakresie były podejmowane przez członków Stowarzyszenia, którzy korzystali, m.in. z danych statystycznych, wyników analizy SWOT, wyników ankietyzacji¹⁰ dotyczącej potrzeb lokalnej społeczności oraz zamierzeń projektowych, a także opracowań specjalistycznych¹¹. Zorganizowano również szereg spotkań i konsultacji z przedstawicielami sektora publicznego, społecznego i gospodarczego, ekspertami, a także mieszkańcami miejscowości leżących na terenie funkcjonowania LGD.

W LSR założono powiązanie jej celów z dokumentami planistycznymi obowiązującymi na obszarze gmin będących członkami Stowarzyszenia, w tym m.in. ze *Strategią rozwoju województwa opolskiego*, *Strategią rozwoju turystyki w województwie opolskim na lata 2007-2013*, *Programem Opieki Nad Zabytkami Województwa Opolskiego na lata 2007-2010* oraz wojewódzkim programem ochrony środowiska.

Prezes wyjaśniła, że: w latach 2009-2013 nie analizowano zgodności LSR z innymi lokalnymi strategiami i planami, z uwagi na fakt, iż dokumenty te są ważne do roku 2013. Natomiast aktualizowane strategie gminne oraz *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego z 2012 r.* zostaną wykorzystane w pracach nad nową LSR.

W dniu 11 września 2008 r. LSR została zatwierdzona uchwałą Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia. Dokument ten w październiku 2008 r. został przekazany Samorządowi Województwa wraz ze sprawozdaniem z wykonania zadania publicznego polegającego na aktualizacji *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszaru Borów Niemodlińskich*.

Na etapie ogłoszonego przez Zarząd Województwa Opolskiego konkursu na wybór LGD do realizacji LSR zostały zgłoszone uwagi do ww. strategii i odnosiły się w szczególności do treści załączników, w tym do wykazu członków Partnerstwa i danych członków Rady Decyzyjnej Stowarzyszenia Partnerstwa Borów Niemodlińskich¹². Wszystkie uwagi zostały uwzględnione przed podpisaniem pomiędzy Stowarzyszeniem a Samorządem Województwa umowy ramowej, która zawarta została w dniu 10 czerwca 2009 r., w wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu.

(dowód: akta kontroli str. 4, 9, 12, 22-48, 847)

2. W umowie ramowej Stowarzyszenie zobowiązane zostało do realizacji LSR na obszarze siedmiu gmin (Dąbrowa, Komprachcice, Łambinowice, Niemodlin, Prószków, Strzeleczyki i Tułowice) oraz do osiągnięcia wynikających z LSR celów ogólnych odnoszących się zarówno do rozwoju ekologiczno-ekonomiczno-przestrzennego, jak i rozwoju zasobów ludzkich. W umowie określono również m.in. maksymalne kwoty środków finansowych na realizację LSR w ramach

⁸ Dalej: LSR lub Strategia.

⁹ Strategia ta została przyjęta uchwałą nr II/3/2006.

¹⁰ Łącznie 321 ankiet.

¹¹ Opracowania dotyczące identyfikatorów przyrodniczych oraz identyfikatorów kulturowych. Wykonanie opracowań zostało sfinansowane przez Partnerstwo ze środków pochodzących z dotacji otrzymanej od Województwa Opolskiego, na podstawie umowy dotacji nr R.U.DRW 0812-40-2/2008 z dnia 7 kwietnia 2008 r. w ramach zadania publicznego *Przedsięwzięcie wspierające dostosowanie LSR do wymagań określonych w PROW 2007-2013* oraz ze środków własnych stowarzyszenia. W celu opracowania wizji, misji i wizerunku zewnętrznego członkowie LGD uczestniczyli m.in. w warsztatach Brand Synergy.

¹² Dalej: Rada Decyzyjna lub Rada.

poszczególnych działań PROW 2007-2013¹³ oraz zakazano zmiany celów ogólnych LSR i misji LGD.

Strategia, za wyjątkiem *harmonogramu przewidywanych terminów podawania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy* w ramach działania WLSR¹⁴, zawierała zakres wymagany przepisami § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. *w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach PROW 2007-2013*¹⁵, wskazany w załączniku nr 1 do tego rozporządzenia.

W sprawie braku ww. harmonogramu Prezes wyjaśniła, że zawarty w LSR *Planowany harmonogram naborów wniosków w ramach poszczególnych przedsięwzięć i działań PROW* był tożsamy z *Harmonogramem przewidywanych terminów podawania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy*, stanowiącym załącznik do umowy ramowej. Zdaniem ww. osoby wprowadzanie do LSR harmonogramu, który był załącznikiem do umowy ramowej, byłoby powielaniem informacji w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 48, 847, 863, 873)

LGD spełniała kryteria dostępu PROW 2007-2013, wynikające z art. 15 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. *o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich*¹⁶ oraz z art. 62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. *w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)*¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 36-48, 847)

3. Przygotowana przez Stowarzyszenie LSR, stanowiąca załącznik nr 1 do umowy ramowej, została w latach 2009-2013 zmieniona dziesięć razy¹⁸. Zmiany te były uzgadniane z Samorządem Województwa¹⁹, jak też każdorazowo zatwierdzane przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia, a po zmianie Statutu w 2010 r., przez Zarząd²⁰. Powyższe zmiany dotyczyły w szczególności:

- 1/ budżetu LSR²¹,
- 2/ listy członków Stowarzyszenia²²,
- 3/ *Regulaminu Organizacyjnego Rady Decyzyjnej*²³,
- 4/ harmonogramu naboru wniosków,
- 5/ wskaźników monitorujących.

(dowód: akta kontroli str. 22-35, 847)

¹³ W ramach działania Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (WLSR) – 7 654 tys. zł, w tym na operacje: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej (WLSR-RDN) – 765,4 tys. zł, Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw (WLSR-TRM) – 765,4 tys. zł, Odnowa i rozwój wsi (WLSR-ORW) – 3 827 tys. zł, Małe projekty (WLSR-MP) – 2 296,2 tys. zł. W ramach działania Wdrażanie projektów współpracy (WPW) – 197,9 tys. zł, a w ramach działania Funkcjonowanie lokalnej grupy działania (FLGD) – 1 913,5 tys. zł.

¹⁴ Obowiązek aktualizacji LSR w tym zakresie powstał 5 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2012 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru LGD do realizacji LSR w ramach PROW na lata 2007-2013* (Dz. U. z 2012 r., poz. 311), tj. 10 września 2012 r.

¹⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 861. Dalej: rozporządzenie w sprawie wyboru.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r. poz. 173. Dalej: ustawa o wspieraniu rozwoju.

¹⁷ Dz. Urz. UE L 277 z 21 października 2005 r. ze zm.

¹⁸ Ponadto jedną zmianę dokonano w styczniu 2014 r.

¹⁹ W dziewięciu przypadkach zmiany LSR wymagały zmiany umowy ramowej. Zmiany umowy ramowej nie wymagała jedynie zmiana dotycząca wyłącznie aktualizacji listy członków, na którą to zmianę SW wyraził zgodę pismem z dnia 15 września 2011 r.

²⁰ Za wyjątkiem zmiany kryteriów wyboru wniosków, dla której Statut w dalszym ciągu wymagał uchwały Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia.

²¹ Zmiany te związane były z przesunięciami planowanych limitów środków pomocy między poszczególnymi latami realizacji oraz pomiędzy poddziałaniami w ramach działania WLSR.

²² Zmiany te wynikały z przystąpienia, wykreślenia członków lub zmiany osób reprezentujących członków Partnerstwa.

²³ Zmiany związane były m.in. z nowelizacją rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. *w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1163 ze zm.). Dalej: rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków pomocy.

4. W latach 2008-2013 liczba członków Stowarzyszenia wynosiła od 89 do 120 osób²⁴. Jego członkami były podmioty z sektora publicznego²⁵, sektora gospodarczego²⁶ oraz sektora społecznego²⁷. Od 61% do 66% członków stanowiły osoby prawne²⁸. W latach 2008-2013 odsetek członków reprezentujących w Stowarzyszeniu sektor gospodarczy i społeczny mieścił się w przedziale od 85% do 88%²⁹. W ramach sektora społecznego członkami Partnerstwa były głównie osoby fizyczne działające na rzecz rozwoju lokalnego (od 13% do 25%), organizacje sportowe (od 6% do 16%), parafie (od 10% do 19%), jednostki ochotniczej straży pożarnej (od 4% do 11%), a także stowarzyszenia rozwoju (odnowy) wsi (od 11% do 15%). Reprezentowane były również grupy wymienione w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1698/2005, tj. *rolnicy*, *kobiety wiejskie* i *młodzi ludzie*, które łącznie stanowiły od 6% do 17% członków Stowarzyszenia.

W latach 2008-2013 Rada Decyzyjna, stanowiąca jeden z organów Stowarzyszenia, składała się z dziewięciu osób, które reprezentowały sektor publiczny (trzy osoby), gospodarczy (dwie osoby, a od 2010 r. trzy osoby) i społeczny (cztery osoby, a od 2010 r. trzy osoby). Odsetek osób reprezentujących sektor gospodarczy i społeczny był w ww. okresie stały i wynosił 67% składu Rady. Również liczba członków Zarządu (siedem osób) i Komisji Rewizyjnej (trzy osoby) była w ww. okresie niezmienna. W latach 2008-2013 trzech członków Zarządu reprezentowało sektor społeczny, trzech sektor publiczny, a kolejny członek reprezentował sektor gospodarczy. W przypadku Komisji Rewizyjnej, w początkowym okresie wszyscy członkowie ww. komisji reprezentowali sektor społeczny, natomiast po zmianie w 2012 r. sektor gospodarczy reprezentowany był przez dwie osoby, a sektor społeczny przez jedną osobę.

(dowód: akta kontroli str. 3, 5-8, 16-21, 847)

Na ostatni dzień 2008 r. Partnerstwo zatrudniało na podstawie umowy o pracę dwie osoby, a w latach 2009-2013 (na koniec każdego roku) zatrudnienie wynosiło trzy osoby. Do zadań ww. pracowników należało w szczególności administrowanie biurem (kierownik biura), merytoryczna obsługa LSR (kierownik biura i jego zastępca) oraz zapewnienie obsługi finansowo-księgowej (księgowa zatrudniona w latach 2009-2013). Na podstawie umów cywilnoprawnych nie zlecano wykonywania prac związanych z bieżącym funkcjonowaniem LGD³⁰.

Członkom Rady Decyzyjnej oraz Zarządu z tytułu udziału w posiedzeniach tych organów wypłacane było wynagrodzenie.

(dowód: akta kontroli str. 19-21, 57, 85)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

²⁴ Na ostatni dzień 2008 r. - 89 osób, 2009 r. - 100 osób, 2010 r. - 107 osób, 2011 r. - 120 osób, 2012 r. i 2013 r. - 101 osób.

²⁵ Siedem gmin oraz od czterech do ośmiu instytucji kultury. Sektor publiczny reprezentowało w poszczególnych latach odpowiednio 11, 13, 14 (2010-2011 r.) i 15 członków (2012-2013 r.).

²⁶ Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz spółki. W poszczególnych latach było to odpowiednio 7, 9, 11, 14, 20 i 23 członków.

²⁷ Osoby prawne i fizyczne, w tym także osoby fizyczne rekomendowane przez podmioty nieposiadające osobowości prawnej. W poszczególnych latach było to odpowiednio 71, 80, 85, 95, 69 i 68 członków.

²⁸ W poszczególnych latach okresu 2008-2013 były to 54, 64, 70, 79, 77 i 64 podmioty.

²⁹ Odsetek ten w poszczególnych latach wynosił od 88% w 2008 r. do 85% w 2013 r.

³⁰ W latach 2008-2013 LGD zawarła 23 umowy cywilnoprawne, których przedmiotem było w szczególności opracowanie i redakcja wydawnictw oraz przeprowadzenie szkoleń.

2. Wykonanie zadań w ramach osi Leader PROW 2007-2013

1. LGD realizowała zobowiązania wynikające z umowy ramowej, w tym w zakresie określonym w § 13 rozporządzenia w sprawie wyboru, tj.:

1) rozpowszechniała założenia Strategii i informacje o zasadach przyznawania pomocy finansowej w ramach działania WLSR oraz o możliwości składania wniosków o przyznanie tej pomocy, poprzez m.in. organizację szkoleń, spotkań, konkursów, prowadzenie strony internetowej³¹, wydawanie publikacji (m.in. ulotek, broszur³², mapy Borów Niemodlińskich, przewodnika turystycznego³³, wydawnictw albumowych³⁴), przekazywanie informacji w tym zakresie poprzez media społecznościowe oraz lokalną prasę i radio;

(dowód: akta kontroli str. 446-473, 487-507)

2) dokonywała oceny wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR składanych do Partnerstwa, a Rada Decyzyjna sprawdzała zgodność planowanych operacji ze Strategią oraz wybierała projekty zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005;

(dowód: akta kontroli str. 335-363, 903-921, 927-946, 955-969, 847)

3) aktualizowała LSR, co opisano w pkt. 1.3 wystąpienia pokontrolnego;

4) umożliwiała przeprowadzanie kontroli uprawnionym podmiotom, w zakresie określonym w umowie. W latach 2009-2013 trzy kontrole³⁵ przeprowadzili pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego³⁶. Dodatkowo Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa³⁷ przeprowadziła w LGD czynności audytowe w ramach audytu wewnętrznego ARiMR;

(dowód: akta kontroli str. 58)

5) prawidłowo przechowywała dokumenty, o których mowa w § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie wyboru, tj. dokumenty niezbędne do dokonania wyboru LGD, które były dołączone do wniosku Stowarzyszenia złożonego na etapie postępowania konkursowego;

(dowód: akta kontroli str. 58)

6) informowała Zarząd Województwa Opolskiego o okolicznościach mogących mieć wpływ na wykonanie umowy ramowej (informacje takie przekazywano samodzielnie lub w ramach współpracy z innymi lokalnymi grupami działania z województwa opolskiego³⁸). Informacje te dotyczyły m.in. procedury składania dokumentów, wstrzymywania rozpatrywania wniosków o płatność przez kontrolę wewnętrzną Urzędu Marszałkowskiego, nieterminowego rozpatrywania wniosków o płatność złożonych w ramach działania FLGD lub zaleceń pokontrolnych dotyczących ponownej oceny wniosków o przyznanie pomocy;

(dowód: akta kontroli str. 374-445, 701-845)

³¹ www.boryniemodlinskie.pl, do której odnośniki zostały umieszczone m.in. na stronach internetowych gmin wchodzących w skład Partnerstwa.

³² M.in. *Ludzie Lasu. Partnerstwo Borów Niemodlińskich. Przewodnik po programie Leader.*

³³ *Przewodnik. Atrakcje turystyczne gminy Niemodlin.*

³⁴ Były to w szczególności: *W krainie niemodlińskich stawów, Przyroda Borów Niemodlińskich, 28'. Historia Borów Niemodlińskich.*

³⁵ Jedna kontrola dotyczyła prawidłowości wdrażania zadań związanych z realizacją LSR, a dwie kontrole dotyczyły realizacji działania FLGD.

³⁶ Dalej: Urzędu Marszałkowskiego.

³⁷ Dalej: ARiMR.

³⁸ LGD działały wspólnie na podstawie porozumienia pod nazwą Opolska Sieć LGD.

7/ opracowała formularz ankiety na potrzeby monitorowania realizacji LSR, który został udostępniany beneficjentom działania WLSR³⁹.

(dowód: akta kontroli str. 543, 607-613, 624)

2. W latach 2009-2013 LGD przeprowadziła 13 szkoleń, w których uczestniczyło łącznie 237 osób. Tematyka szkoleń, prowadzonych zarówno przez pracowników LGD, jak i osoby trzecie⁴⁰, obejmowała w szczególności procedurę składania przez beneficjentów wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR-MP.

(dowód: akta kontroli str. 374-445, 508-510)

W latach 2010-2013 LGD udzieliła 117 podmiotom wsparcia doradczego w ramach konsultacji indywidualnych. Podmioty uczestniczące w konsultacjach złożyły łącznie 160 wniosków o przyznanie pomocy, z których 20 zostało odrzuconych na etapie oceny dokonywanej przez Zarząd Województwa Opolskiego⁴¹, a siedem przez ARiMR⁴². Powyższe wynikało w szczególności z braku uzupełnienia składanych wniosków⁴³, a także błędów w dokumentacji technicznej lub wycofania złożonego wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 446-473, 510-511)

3. W ramach realizacji przyjętego w Strategii harmonogramu, Stowarzyszenie każdorazowo zwracało się do Zarządu Województwa Opolskiego o podanie do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania, za pośrednictwem LGD, wniosków o przyznanie pomocy. W latach 2009-2013 przeprowadzono pięć naborów wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR-MP.

(dowód: akta kontroli str. 364-366, 369-370, 988-990)

4. Lokalne kryteria wyboru operacji, zostały określone w LSR oraz opisane szczegółowo w *Instrukcji wypełniania kart oceny operacji*⁴⁴. Kryteria te zostały powiązane z wynikami przeprowadzonej przez Stowarzyszenie analizy SWOT opracowanej dla obszaru Borów Niemodlińskich. W ogłoszeniach o naborze wniosków o przyznanie pomocy Zarząd Województwa Opolskiego nie przytaczał lokalnych kryteriów wyboru, lecz wskazywał miejsca udostępnienia tych informacji⁴⁵. Ww. kryteria były spójne z celami ogólnymi i szczegółowymi LSR, a ich zastosowanie w trakcie oceny wniosków przyczyniało się do realizacji tych celów.

(dowód: akta kontroli str. 11, 335-363, 541, 847)

5. W latach 2009-2013 LGD we wnioskach o płatność złożonych do Urzędu Marszałkowskiego, wykazała poniesienie następujących kosztów kwalifikowalnych:

- 1) 29 tys. zł na badanie nad obszarem objętym LSR⁴⁶,
- 2) 197,5 tys. zł na informowanie o obszarze działania LGD oraz o LSR⁴⁷,
- 3) 9,1 tys. zł na szkolenie kadr biorących udział we wdrażaniu LSR⁴⁸,
- 4) 23,5 tys. zł na wydarzenia o charakterze promocyjnym związane z obszarem działania LGD i LSR⁴⁹,

³⁹ Formularz ten przesłano do opinii SW w dniu 21 marca 2011 r. Pismem z dnia 20 maja 2011 r. SW poinformował, że nie wnosi uwag do opracowanego wzoru ww. ankiety.

⁴⁰ Dziesięć szkoleń zostało przeprowadzonych wyłącznie przez pracowników LGD, a pozostałe trzy przez osoby fizyczne zawodowo związane z pracą w organizacjach pozarządowych.

⁴¹ Wnioski odrzucone złożono w ramach działań WLSR-MP.

⁴² Wnioski odrzucone złożono w ramach działań WLSR-RDN i WLSR-TRN.

⁴³ Przyczyna ta wystąpiła w 15 przypadkach.

⁴⁴ Dokument ten stanowi część załącznika do *Regulaminu Organizacyjnego Rady Decyzyjnej Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo Borów Niemodlińskich*, który to regulamin jest załącznikiem do LSR.

⁴⁵ Treść lokalnych kryteriów wyboru operacji była udostępniana w siedzibie LGD oraz siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, a także na stronach internetowych tych podmiotów.

⁴⁶ W poszczególnych latach okresu 2009-2013 odpowiednio: 15 tys. zł, 4 tys. zł, 10 tys. zł; w latach 2012-2013 kosztów na ten cel nie ponoszono.

⁴⁷ W poszczególnych latach okresu 2010-2013 odpowiednio: 30,8 tys. zł, 91,1 tys. zł, 33,6 tys. zł i 42 tys. zł; w roku 2009 kosztów na ten cel nie ponoszono.

⁴⁸ Kwota dotyczy 2013 r.; w latach 2009-2012 kosztów na ten cel nie ponoszono.

⁴⁹ Było to w latach 2010, 2012 i 2013 odpowiednio: 10 tys. zł, 11,6 tys. zł i 1,9 tys. zł. W latach 2009 i 2011 kosztów na ten cel nie ponoszono.

- 5) 22 tys. zł na szkolenia lokalnych liderów⁵⁰,
6) 4 tys. zł na aktywizowanie społeczności lokalnych⁵¹,
7) 842,4 tys. zł na sfinansowanie działalności administracyjnej⁵².

(dowód: akta kontroli str. 446-473, 477-478, 540)

6. Na dzień 31 grudnia 2013 r. wskaźnik poziomu kosztów bieżących funkcjonowania LGD wyniósł 14,4%⁵³, a zagrożenie przekroczenia poziomu 15% kosztów bieżących LGD nie istniało⁵⁴.

Prezes wyjaśniła, że w Stowarzyszenie monitoruje poziom kosztów bieżących w ramach działania FLGD, analizując w tym zakresie dokonywane kwartalnie obliczenia proporcji kosztów bieżących do środków wypłaconych.

(dowód: akta kontroli str. 183, 198-199, 525-540, 992-993)

7. W latach 2009-2010 LGD korzystała z mechanizmu wyprzedzającego finansowania, w formie zaliczek otrzymywanych na realizację działania FLGD⁵⁵. Na dzień 31 grudnia 2013 r. otrzymane uprzednio zaliczki zostały w całości rozliczone. W latach 2009-2013 LGD nie zaciągała pożyczek na wyprzedzające finansowanie w Banku Gospodarstwa Krajowego, a w celu zapewnienia płynności finansowej wprowadziła na rok 2009 podwyższoną składkę dla gmin będących członkami Stowarzyszenia⁵⁶.

(dowód: akta kontroli str. 13, 475-476, 484-486)

8. LGD monitorowała bieżące wykonanie Strategii, a wynikiem tych działań była m.in. zmiana dwóch lokalnych kryteriów oceny wniosków o przyznanie pomocy oraz aktualizowanie limitów środków na poszczególne działania. Opracowano również dokumentację zawierającą wykaz wskaźników i ustalającą ramy czasowe ich realizacji, a także źródła danych stanowiących podstawę do wyliczenia wskaźników⁵⁷. Analizowano też wyniki ankiet przygotowanych na potrzeby monitorowania realizacji LSR, czego skutkiem była modyfikacja założonych wskaźników.

(dowód: akta kontroli str. 512-524, 541-625)

9. W księgach rachunkowych LGD, dla celów ustalenia kosztów kwalifikowalnych (refundowanych) w ramach PROW 2007-2013 zapewniono prowadzenie systemu rachunkowości uwzględniającego wyodrębnienie ww. kosztów na kontach zespołu 5 - koszty wg typów działalności.

(dowód: akta kontroli str. 86-159)

10. Prezes wyjaśniła, że LGD realizując zadania związane z przygotowaniem i obsługą działania WLSR-MP zidentyfikowała i zgłaszała problemy wynikające ze interpretacji zapisów rozporządzenia w sprawie szczególnych warunków pomocy⁵⁸ oraz częstych zmian treści tego rozporządzenia, w tym w zakresie podmiotowym⁵⁹. Prezes w wyjaśnieniach wskazała ponadto na istotny problem z wdrażaniem działania WLSR-MP, który wynikał z nieterminowego rozpatrywania spraw

⁵⁰ Było to w latach 2010-2013 odpowiednio: 8,9 tys. zł, 6,8 tys. zł, 5,9 tys. zł i 0,4 tys. zł. Kategoria ta nie była wyodrębniona w sprawozdaniu za rok 2009.

⁵¹ Kwota dotyczy 2009 r. Kategoria aktywizowanie społeczności lokalnych nie pojawiła się w sprawozdaniach za lata 2010-2013.

⁵² Było to odpowiednio: 126,1 tys. zł, 158,3 tys. zł, 170,6 tys. zł, 186,5 tys. zł i 200,9 tys. zł.

⁵³ Koszty bieżące: 641,5 tys. zł. Zrealizowane płatności dla działań WLSR i FLGD: 4 445,8 tys. zł.

⁵⁴ Według § 3 ust. 5 rozporządzenia w sprawie funkcjonowania LGD, koszty bieżące (administracyjne) przekraczające 15% sumy zrefundowanych kosztów kwalifikowalnych wszystkich operacji objętych opracowaną LSR przez LGD i zrealizowanych w tym okresie w ramach działań WLSR, WPW i FLGD nie są kosztami kwalifikowalnymi.

⁵⁵ W 2009 r. otrzymano zaliczkę w kwocie 28, 7 tys. zł, a w 2010 r. dwie zaliczki w łącznej kwocie 46 tys. zł.

⁵⁶ Składka w roku 2009 wzrosła z kwoty 1 zł za mieszkańca do kwoty 2 zł, a w latach następnych została obniżona do 0,5 zł.

⁵⁷ Dokument pod nazwą: *Opracowanie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania do LSR Partnerstwa Borów Niemodlińskich*.

⁵⁸ Jako przykład wskazana została dopuszczalność współfinansowania wkładu własnego MP z funduszu sołeckiego.

⁵⁹ Jako przykład wskazana została m.in. sytuacja wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych.

w Urzędzie Marszałkowskim⁶⁰. LGD zgłaszała do tego urzędu problemy z wdrażaniem małych projektów w trakcie spotkań m.in. z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego oraz kierując stosowne pisma w imieniu LGD, a także jako uczestnik grupy roboczej Opolskiej Sieci LGD. Zgłaszano również propozycje zmian na rzecz uproszczenia procedur, m.in. procedury rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 628-700)

11. Prezes wyjaśniła, że LGD nie posiadała informacji dotyczących powiązania pracowników, członków organów i członków LGD stosunkiem umowy o pracę lub inną cywilnoprawną z Urzędem Marszałkowskim, ARiMR i Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wdrożona przez LGD procedura zapobiegająca wystąpieniu konfliktu interesów polegała na złożeniu przez Członków Rady, po powołaniu ich do jej składu - *Deklaracji poufności i rzetelności dla członków Rady*, a w przypadku powiązań osobistych lub zawodowych z wnioskodawcami składaniu przez nich *Wniosku o wyłączenie z oceny*.

(dowód: akta kontroli, str. 10, 335-363, 627)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Zgodność projektów wdrażanych i realizowanych przez LGD z opracowanymi przez nie lokalnymi strategiami rozwoju, a także z przepisami i procedurami

1. Badaniem objęto dokumentację czterech naborów wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR-MP, a w szczególności dokumentację dotyczącą oceny 40 takich wniosków⁶¹ oraz realizacji obowiązku informowania wnioskodawców i Zarządu Województwa Opolskiego o wynikach przeprowadzonej oceny.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

1) każda z badanych czterech list ocenionych MP została prawidłowo sporządzona przez LGD (za wyjątkiem skutków wskazanego poniżej błędnego obliczania głosów⁶²), a kolejność projektów na tych listach ustalono według liczby punktów uzyskanych przez te operacje w ramach oceny;

2) w 34 przypadkach na 37 zbadanych, tj. w 91,9%, Rada prawidłowo zsumowała punkty dokonując oceny MP;

3) w 20 na 38 zbadanych projektów LGD przekazała wnioskodawcom informacje: o zgodności MP z LSR albo jego niezgodności z LSR, wskazując przyczyny niezgodności; o liczbie przyznanych punktów lub miejscu na liście ocenionych MP, o możliwości złożenia odwołania od wyników tej oceny zgodnie z procedurą

⁶⁰ Jako przykład wskazano m.in. postępowanie z naborem MP z 2010 r., z którego dokumenty zostały przekazane do SW w dniu 2 czerwca 2010 r. Jak wyjaśniła Prezes niektórzy z wnioskodawców nie złożyli uzupełnień wskazując, że zostali wezwani po terminie lub zrezygnowali z ubiegania się o dofinansowanie ze względu na przedłużającą się ocenę wniosków.

⁶¹ W każdym naborze po 10 wniosków o najwyższej wartości projektów.

⁶² Błędy zawierały listy ocenionych projektów dotyczące naboru z lat 2012-2013.

określoną w LSR z zachowaniem 21 dniowego terminu, tj. zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków pomocy;

4) LGD prawidłowo sporządziła: cztery listy MP, które zostały wybrane i trzy listy MP, które nie zostały wybrane, ustalając kolejność projektów według liczby przyznanych punktów oraz przy uwzględnieniu złożonych odwołań, tj. zgodnie z § 10 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków pomocy (za wyjątkiem skutków wskazanego poniżej błędnego obliczania głosów oraz innych nieistotnych dla oceny projektów nieprawidłowości w dwóch listach projektów wybranych i trzech list projektów, które nie zostały wybrane);

5) przy rozpatrywaniu wniesionych przez wnioskodawców odwołań od wyników oceny, Rada prawidłowo stosowała procedurę ustaloną w § 23 *Regulaminu Organizacyjnego Rady Decyzyjnej*;

6) w 36 przypadkach (na 40 zbadanych, tj. 90%) uchwały Rady o wyborze MP były sporządzone prawidłowo, tj. były opatrzone stosownymi podpisami oraz zawierały prawidłowe daty oraz poprawnie obliczoną liczbę głosów;

7) członkowie Rady Decyzyjnej nie upoważniali osób trzecich do pracy w tym organie i nie oddawali głosów za pośrednictwem innego członka tego organu;

8) osoby wchodzące w skład Rady reprezentujące członków Partnerstwa będących osobami prawnymi posiadały w czasie pełnienia funkcji stosowne upoważnienia;

9) w trakcie naborów stosowano procedurę wyłączenia członka Rady od dokonywania wyboru MP⁶³. Wyłączenia od głosowania poprzedzone było złożeniem pisemnej deklaracji zawierającej m.in. wskazanie charakteru powiązania z wnioskodawcą. W badanych 40 sprawach stwierdzono 13 przypadków wyłączenia członka Rady od udziału w dokonywaniu oceny 12 wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR-MP, z którego wnioskodawcą członek Rady był powiązany⁶⁴;

10) członkowie Rady nie byli w latach 2008-2013 zatrudnieni w LGD na podstawie umowy o pracę⁶⁵;

11) w głosowaniach nad wyborem MP od 50% do 75% osób biorących udział w posiedzeniu Rady stanowili przedstawiciele sektora społecznego i gospodarczego, a wyboru MP dokonano głosami co najmniej połowy biorących udział w głosowaniu przedstawicieli sektora społecznego i gospodarczego;

12) w latach 2010-2013 LGD prawidłowo informowała wnioskodawców o wybraniu albo niewybraniu MP do współfinansowania;

13) LGD terminowo przekazywała Zarządowi Województwa Opolskiego listy wybranych i niewybranych MP wraz ze stosowanym uchwałami Rady oraz wszystkimi wnioskami o przyznanie pomocy⁶⁶. Stwierdzono jeden przypadek⁶⁷ wezwania LGD przez ww. organ samorządu do uzupełnienia przekazanej dokumentacji w sprawie wyboru MP, co zostało przez Stowarzyszenie dopełnione w wyznaczonym terminie siedmiu dni.

(dowód: akta kontroli str. 364-368, 371-373, 898-971, 973-975)

2. Do dnia 31 grudnia 2013 r. w ramach działania FLGD Stowarzyszenie przedstawiło Zarządowi Województwa Opolskiego wnioski o płatność, w których do refundacji przedstawiono koszty w kwocie 990,9 tys. zł. Łącznie z tego tytułu, do końca 2013 r. Stowarzyszenie otrzymało 877,8 tys. zł.

Badaniem objęto koszty w ramach działania FLGD w kwocie 160,5 tys. zł (16,2%), które dotyczyły m.in. druku mapy Borów Niemodlińskich oraz wydania publikacji

⁶³ Stosownie do §§ 19 ust. 1 i 20 ust. 1, w związku z § 18 ust. 1 Regulaminu Organizacyjnego Rady Decyzyjnej LGD wyłączenie polegało na wyłączeniu z głosowania i nie wypełnianiu *Karty oceny operacji*.

⁶⁴ Jako przyczynę wyłączenia wskazano w ośmiu przypadkach zatrudnienie przez wnioskodawcę, w dwóch posiadanie statusu partnera projektu. Dodatkowo jednokrotnie podano: autor wniosku, osoba do kontaktu i pracownik jednostki nadrzędnej.

⁶⁵ Członkowie Rady otrzymywali wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniach.

⁶⁶ Tj. w terminie do 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy.

⁶⁷ Nabór MP w 2013 r.

W krainie niemodlińskich stawów, usługi opracowania i wydania książki *Przyroda Borów Niemodlińskich* oraz książki 28'. *Historia Borów Niemodlińskich*. W wyniku tego badania stwierdzono, że koszty te zostały poniesione prawidłowo, tj. zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowania lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” objętego PROW 2007-2013⁶⁸ oraz spełniały wymogi określone w § 3 ust. 2, 3 i 3b, a także § 3a ust. 2 pkt 2 i 16 ww. rozporządzenia. Za wyjątkiem wydatku opisanego w zamieszczonej poniżej uwadze, w ocenie NIK działalność kontrolowanej jednostki była zgodna z zasadami efektywnego gospodarowania.

(dowód: akta kontroli str. 86-159, 200-266, 285-334, 475-476, 862, 870-872)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

LGD zamawiając w dniu 27 grudnia 2010 r. druk dodatkowych 600 egzemplarzy albumu *W krainie niemodlińskich stawów* zaakceptowała cenę jednostkową albumu w kwocie brutto 42 zł, tj. o 2 zł więcej niż wynikało to z umowy zawartej z tym samym podmiotem w dniu 2 sierpnia 2010 r. Za wyjątkiem liczby egzemplarzy (600 szt. i 400 szt.) oraz ceny jednostkowej (brutto 42 zł i 40 zł) zakres przedmiotowy obu umów był tożsamy, pomimo iż w ramach umowy z 27 grudnia 2010 r. nie były faktycznie wykonywane prace polegające na wykonaniu korekty, tłumaczeniu streszczenia na język niemiecki, gdyż wykonano je w ramach umowy z dnia 2 sierpnia 2010 r.

Ponadto jednie przed zawarciem pierwszej umowy Stowarzyszenie dokonało analizy rynku, na podstawie której wyłoniło wykonawcę tego zlecenia. Pomimo że cena jednostkowa wykonania tego zlecenia uległa zwiększeniu, nie dokonano ponownej weryfikacji warunków realizacji tego zamówienia przez inne podmioty. W powyższym zakresie NIK zwraca uwagę, że opisane powyżej zaniechanie stworzyło ryzyko niegospodarnego wykorzystania części środków przeznaczonych na wdrażanie LSR w ramach PROW 2007-2013.

W sprawie przyczyn i warunków dodatkowego zakupu ww. albumu, Prezes wyjaśniła, że:

- potraktowano przeprowadzone w lipcu 2010 r. porównanie cen za wystarczające do zamówienia kolejnych 600 egzemplarzy książki u tego samego dostawcy,
- w związku z informacjami o planowanym od 1 stycznia 2011 r. podniesieniu stawki podatku VAT z 0% do 5% oraz planowaną realizacją umowy w styczniu 2011 r. przewidziano jednostkową cenę usługi w kwocie brutto 42 zł, tj. w kwocie netto 40 zł plus 5% VAT.

Ponadto wyjaśniła, że: *umowa z dnia 27 grudnia 2010 r. zawiera błędnie skopiowaną z pierwszej umowy część zapisu dotyczącego nadania numeru ISBN, wykonania redakcji tekstów, tłumaczenia streszczenia na język niemiecki, składu i opracowania graficznego oraz przekazania obowiązkowych egzemplarzy do wybranych bibliotek, gdyż czynności te zostały wykonane przy realizacji pierwszego zlecenia. Druga umowa obejmowała w rzeczywistości naświetlanie (matryc), druk, oprawę i transport do siedziby Partnerstwa Borów Niemodlińskich. Prezes wskazała też, że przy zleceniu zadania nowej firmie musieliby ponieść dodatkowe koszty prowadzące do wytworzenia matryc (tj. skład i opracowanie graficzne).*

(dowód: akta kontroli str. 319-334, 862, 870-872, 972)

⁶⁸ Dz. U. Nr 103, poz. 660 ze zm.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Rada Decyzyjna w § 2 uchwały nr I/6/2012 z dnia 19 czerwca 2012 r. uznała stosunkiem głosów 6 do 1, że jeden z ocenianych projektów był zgodny z LSR, pomimo że w głosowaniu faktycznie mogło uczestniczyć jedynie 6 członków Rady, gdyż jeden z członków biorących udział w posiedzeniu, złożył wniosek o *wyłączenie z oceny*. Powyższe naruszało § 20 ust. 1 *Regulaminu Organizacyjnego Rady Decyzyjnej* obligujący do wykluczenia z głosowania członka Rady, który złożył ww. wniosek.

Przewodnicząca Rady wyjaśniła, że błąd ten został popełniony podczas przygotowywania uchwały i uzupełniania zawartych w niej zapisów i wynikał z uznania osoby wyłączonej jako osoby głosującej przeciw.

(dowód: akta kontroli str. 335-363, 865, 867, 898-899)

2. W trzech przypadkach na 37 zbadanych Rada niezgodnie z treścią *Instrukcji wypełniania Karty Oceny Operacji*⁶⁹ obliczyła punkty przyznane w ramach oceny wniosków. W dwóch przypadkach błędy nie wpłynęły na kolejność projektów na liście. W trzecim przypadku projekt, którego błędna punktacja miała wpływ na sporządzony przez LGD ranking, został objęty dofinansowaniem w ramach tego naboru⁷⁰, co nie spowodowało, że nieprawidłowość ta nie miała negatywnego skutku dla wnioskodawcy.

Powyższe, wg Przewodniczącej Rady, spowodowane było błędami rachunkowymi.

(dowód: akta kontroli str. 364-368, 865-868, 900-971)

3. W 18 na 38 zbadanych przypadków LGD przekazała wnioskodawcom informacje, o których mowa w § 10 ust. 1 rozporządzenia w *sprawie szczególnych warunków pomocy* z przekroczeniem terminu 21 dni wynikającego z tego przepisu⁷¹.

Jako przyczynę powyższego Prezes wskazała znaczne obciążenie pracą kontrolowanej jednostki w ramach obsługi wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 364-368, 863, 873-897)

4. Trzy zbadane listy projektów, które nie zostały wybrane przez LGD, nie zawierały niektórych elementów wymaganych w § 10 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w *sprawie szczegółowych warunków pomocy*, tj. dodatkowych wskazań dotyczących zgodności lub niezgodności projektów z LSR, poprawności miejsca i terminowości złożenia wniosku oraz niezgodności zakresu tematycznego operacji z tematycznym zakresem wskazanym w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na MP.

Prezes wyjaśniła, że listy projektów, które nie zostały wybrane, nie zawierały wymaganych zapisów ze względu na *przeoczenie pracownika biura, który pomagał w czynnościach administracyjnych związanych z posiedzeniem Rady Decyzyjnej*.

(dowód: akta kontroli str. 900-901, 954, 971, 973-991)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁶⁹ Wniosek nr LGD-414/4/12 otrzymał 33,82 punkty, a prawidłowo obliczona liczba punktów wynosiła 35,2. Wniosek LGD 414/25/13 otrzymał 22 punkty, a prawidłowo obliczona liczba punktów wynosiła 21,99. Wniosek i LGD-414/38/13 otrzymał 22,94 punkty, a prawidłowo obliczona liczba punktów wynosiła 23,68.

⁷⁰ Wniosek nr LGD-414/38/13.

⁷¹ Informacje te przekazano w terminie od 22 do 31 dni od dnia upływu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

4. Osiągnięte efekty wdrażania i poziom wykorzystania środków przeznaczonych na oś Leader w ramach PROW 2007-2013

1. Do dnia 31 grudnia 2013 r. do LGD złożonych zostało 236 wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania WLSR na kwotę 7 739,4 tys. zł. Wnioskodawcy, którzy złożyli ww. wnioski podpisali z Samorządem Województwa lub ARiMR 127 umów o przyznanie pomocy na łączną kwotę 6 347,5 tys. zł. Do końca 2013 r. 42 beneficjentów złożyło 101 wniosków o płatność na kwotę 4 706,5 tys. zł, na podstawie których, do końca 2013 r. przekazanych zostało 3 568 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 183-199, 277-284)

W ww. terminie zakończono realizację oraz rozliczono pod względem finansowym łącznie 77 umów o przyznanie pomocy. W ramach zakończonych projektów beneficjenci otrzymali płatności w kwocie 3 549,6 tys. zł. Efektem rzeczowym zrealizowanych projektów było m.in. zmodernizowanie lub doposażenie 35 640,5 m² przestrzeni publicznej, zmodernizowanie 19 placów zabaw, czy też wydanie publikacji dotyczących dziedzictwa kulturowego (w tym historycznego) w łącznym nakładzie 16 650 sztuk.

(dowód: akta kontroli str. 190-196)

Na podstawie danych otrzymanych przez LGD od Urzędu Marszałkowskiego oraz ARiMR ustalono, że dla poszczególnych poddziałań w ramach działania WLSR stan realizacji limitów finansowych na dzień 31 grudnia 2013 r., wynikających z umowy ramowej, kształtował się następująco:

1) działanie WLSR-MP – limit określony w kwocie 1 905,9 tys. zł został zrealizowany w 99,1%⁷². Do dnia 31 grudnia 2013 r. beneficjenci otrzymali płatności w kwocie 1 155,6 tys. zł;

2) działanie WLSR-RDN – limit w kwocie 50,2 tys. zł został zrealizowany w 100%. Do dnia 31 grudnia 2013 r. beneficjenci otrzymali płatności w kwocie 15,8 tys. zł;

3) działanie WLSR-TRM – limit w kwocie 147,5 tys. zł został zrealizowany w 100%. Do dnia 31 grudnia 2013 r. beneficjenci nie otrzymali płatności;

4) działanie WLSR-ORW – limit w kwocie 5 550,4 tys. zł został zrealizowany w 76,2%⁷³. Do dnia 31 grudnia 2013 r. beneficjenci otrzymali płatności w kwocie 2 396,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 47, 198-199, 267-276)

Według wyjaśnień Prezes, limit z umowy ramowej dla działania WLSR w kwocie 7 654 tys. zł został zrealizowany w 99,1%⁷⁴, a poziom wykorzystania limitu jest skutkiem m.in. *bieżącego monitorowania wykorzystania środków na poszczególne działania w celu wprowadzania niezbędnych przesunięć w budżecie LSR oraz w harmonogramie działań*, a także podejmowanych działań promocyjnych i informacyjnych kierowanych do indywidualnych podmiotów jak i dostępnych publicznie.

(dowód: akta kontroli str. 35)

⁷² Podpisano umowy na kwotę 1 888,3 tys. zł. Dodatkowo na podstawie dotychczas złożonych wniosków mogą zawarte być umowy na kwotę 48 tys. zł.

⁷³ Podpisano umowy na kwotę 4 229,2 tys. zł.

⁷⁴ Podpisane zostały umowy przyznania pomocy w łącznej kwocie 6 448,5 tys. zł oraz w trakcie weryfikacji były wnioski o przyznanie pomocy w łącznej kwocie 1 134 tys. zł.

Poza realizacją działań FLGD, Stowarzyszenie złożyło do Urzędu Marszałkowskiego dwa wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania WPW na kwotę 195,1 tys. zł. Do dnia 31 grudnia 2013 r. na podstawie tych wniosków nie zostały zawarte stosowane umowy z Samorządem Województwa.

(dowód: akta kontroli str. 183-199)

Do dnia 31 grudnia 2013 r. LGD złożyła również trzy wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania FLGD oraz podpisała z Samorządem Województwa trzy umowy o przyznanie pomocy na kwotę 1 636 tys. zł. Ponadto Stowarzyszenie złożyło osiem wniosków o płatność kwoty 990,9 tys. zł oraz otrzymało na tej podstawie łącznie 877,8 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2013 r. zakończono realizację oraz rozliczono pod względem finansowym dwie z trzech ww. umów. W ramach zakończonych projektów LGD otrzymała płatności w kwocie 357,1 tys. zł, a ich efektem rzeczowym było m.in. zapewnienie funkcjonowania LGD przez okres 24 miesięcy, objęcie przeszkoleniem 37 osób w ramach szkolenia lokalnych liderów oraz realizacja działań informacyjnych o obszarze działania LGD oraz o LSR skierowanych do 2 784 osób.

(dowód: akta kontroli str. 183-199, 446-473)

Na dzień 31 grudnia 2013 r. przyjęty w umowie ramowej w kwocie 9 765,5 tys. zł limit środków na działania w ramach osi Leader, został zrealizowany w 81,4%⁷⁵. Do dnia 31 grudnia 2013 r. beneficjenci otrzymali płatności w kwocie 4 445,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 47, 198-199)

2. W Strategii, w celu monitorowania realizacji LSR, określone zostały wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania⁷⁶. Na dzień 31 grudnia 2013 r. w stosunku do zakończonych projektów poziom realizacji 22 z 30 przyjętych wskaźników produktu, kształtował się w przedziale od 2% do 115% poziomu założonego. W przypadku pozostałych wskaźników produktów na dzień 31 grudnia 2013 r. ich poziom wyliczony przez LGD wynosił 0%⁷⁷.

(dowód: akta kontroli str. 160-182, 512-524, 597-626)

LGD założyła, że źródłem danych służących do pomiaru realizacji poszczególnych wskaźników będą m.in. dane statystyczne oraz dane uzyskane od beneficjentów, w tym zawarte w ankietach, które powinny być złożone przez beneficjentów po realizacji projektu. Prezes wyjaśniła, że do końca 2013 r. wpłynęło do LGD 8 ankiet w ramach działania WLSR-ORW i 32 ankiet w ramach działania WLSR-MP. Część z tych ankiet złożona została po terminie lub zawierała błędy, co uniemożliwiało ich uwzględnienie w sprawozdaniach z realizacji LSR.

(dowód: akta kontroli str. 423-424, 542-543)

Dokonane w latach 2009-2013 zmian LSR w zakresie wskaźników, nie polegały na zmniejszeniu pierwotnie przyjętych wartości⁷⁸.

(dowód: akta kontroli str. 160-182, 512-524, 542-543, 597-626)

⁷⁵ Podpisano 130 umów o przyznaniu pomocy na kwotę 7 978,3 tys. zł, z których trzy na kwotę 32,3 tys. zł zostały rozwiązane.

⁷⁶ W dokumencie *Opracowanie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania do LSR Partnerstwa Borów Niemożliwych* założono, że pomiar wskaźników produktu prowadzony będzie na bieżąco. Dla wskaźników rezultatu przyjęto okres referencyjny 2010-2015. Ich ostatni pomiar ma mieć miejsce w 2015 r. Dla wskaźników oddziaływania założono okres referencyjny na lata 2010-2020. Według Prezes pomiar wskaźników oddziaływania zostanie przeprowadzony przez LGD po roku 2014.

⁷⁷ We wrześniu 2013 r. LGD przygotowała na podstawie zawartych umów i złożonych projektów analizę realizacji LSR. Z analizy tej wynika, że 28 wskaźników produktów osiągnęło poziom realizacji od 33,3% do 100%. Dwa wskaźniki miały wartość 0%. Średni poziom realizacji wskaźników wynosił 67,8%.

⁷⁸ Pierwsza zmiana dotyczyła wprowadzenia wskaźników dla celów LSR oraz przedsięwzięć, a druga uzupełnienia brzmienia zapisów dwóch nazw wskaźników, zwiększenia wartości docelowych wskaźników produktów oraz wprowadzenia istniejącego dotychczas wyłącznie w przedsięwzięciu 6 wskaźnika „powierzchnia przestrzeni publicznej poddanej modernizacji lub doposażeniu (m²)” do przedsięwzięć 4 i 5.

Wykonanie wskaźników produktu w projektach zakończonych do dnia 31 grudnia 2013 r. osiągnęło średni poziom w wysokości 35,1%. Projekty zakończone otrzymały płatności na poziomie 40% limitu określonego dla LGD.

(dowód: akta kontroli str. 160-166, 183-199, 474)

3. Wspieranie polityki prorodzinnej nie stanowiło samodzielnego celu LSR. Jednakże wg wyjaśnień Prezes, w wyniku przeprowadzonych analiz określono ludzi młodych jako grupę kluczową w realizacji LSR⁷⁹, a projekty skierowane do młodzieży, realizowane przez lub z udziałem młodzieży, miały możliwość uzyskania większej liczby punktów, co było jedną z form promocji działań prorodzinnych. Dodatkowo wskazała, że w ramach realizacji LSR wpłynęły projekty tworzące dzieciom i młodzieży warunki do zdobywania wiedzy o regionie (zajęcia pozalekcyjne, konkursy), rozwoju fizycznego (sport, rekreacja) i budowania poczucia tożsamości z miejscem zamieszkania⁸⁰.

(dowód: akta kontroli str. 49-56)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸¹, wnosi o podjęcie działań organizacyjnych zapewniających prawidłową realizację obowiązków Stowarzyszenia wynikających z umowy zawartej z Samorządem Województwa w dniu 10 czerwca 2009 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁷⁹ Ze względu na spadek narodzin, bierność społeczną oraz zagrożenia wynikające z migracji.

⁸⁰ Według danych zagregowanych przez LGD na dzień 31 grudnia 2013 r. w ramach działania WLSR-MP 26 beneficjentów otrzymało płatności w łącznej kwocie 607,1 tys. zł oraz zakończyło 37 operacji, których efektem było m.in. zorganizowanie 13 imprez kulturalnych, sportowych lub rekreacyjnych, zaopatrzenie 10 instytucji kultury w nowy sprzęt lub wyposażenie oraz zorganizowanie sześciu imprez i przedsięwzięć (w tym edukacyjnych) z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego i historycznego. Dodatkowo w ramach działania WLSR-ORW do dnia 31 grudnia 2013 r. beneficjenci otrzymali płatności na kwotę 2 011,9 tys. zł oraz zakończyli dziewięć projektów, których efektem było m.in. zmodernizowanie lub doposażenie przestrzeni publicznej o powierzchni 37 140,5 m² oraz wybudowanie, zmodernizowanie, doposażenie lub wyremontowanie czterech obiektów sportowych i rekreacyjnych.

⁸¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 31 lipca 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler

Rafał Marynowicz
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

.....
Podpis